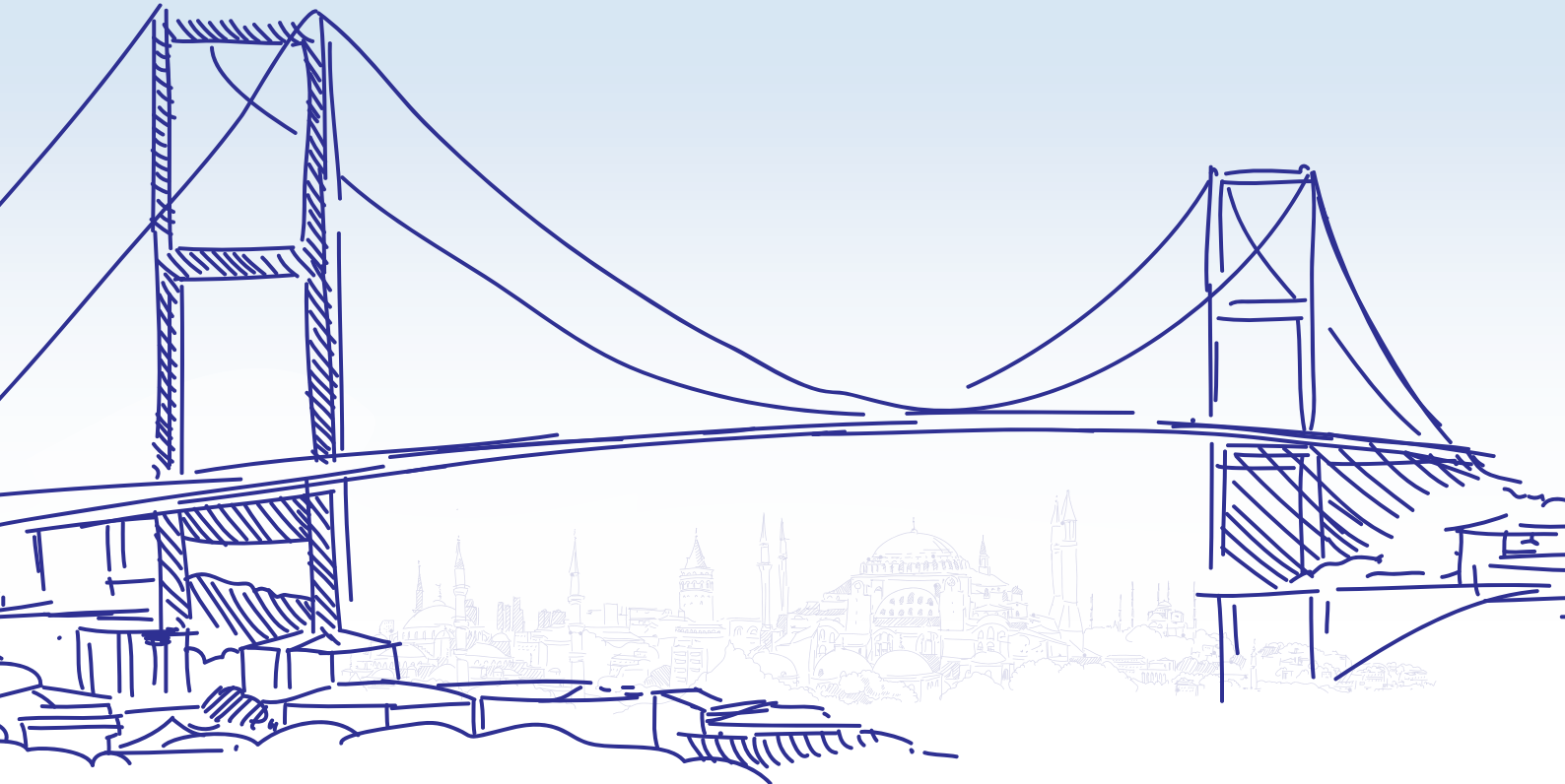

2024 - 2028 İstanbul Bölge Planı

İSTİŞARE VE PROJE GELİŞTİRME TOPLANTISI

SONUÇ RAPORU

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	3
KATILIMCI PROFİLİ	4
OTURUM 1 - BÖLGE PLANI HEDEFLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ, FAALİYET ÖNERİLERİ VE MEKANSAL ODAKLAR	5
Bölge Planı Hedeflerinin Değerlendirilmesi.....	5
Bölge Planı Hedeflerine Yönelik Faaliyet Önerileri ve Mekânsal Odaklar	9
OTURUM 2- BÖLGE PLANI HEDEFLERİNE YÖNELİK PROGRAM VE PROJELERİNİN TASARIMI	18
Geliştirilen Program ve Proje Önerileri	18
EK 1 – TOPLANTI PROGRAMI	24
EK 2 – KATILIMCI LİSTESİ	25

GİRİŞ

Bölge Planları, ulusal kalkınma planının altında ve yereldeki en üst ölçekli planlar olup, 3194 Sayılı İmar Kanunu doğrultusunda bölgenin sosyo-ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetleri ve altyapıların dağılımını belirleyen ve alt ölçekli mekânsal planları yönlendiren planlardır.

İstanbul Bölge Planı da İstanbul'un sosyo-ekonomik kalkınmasını sağlamak amacıyla, ulusal düzeyde üretilen plan, politika ve stratejiler ile yerel düzeyde yürütülecek çalışmalar ve faaliyetler arasındaki ilişkiyi belirleyecektir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve Bölge Planları hazırlık çalışmaları, ulusal düzeyde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, yerelde ise kalkınma ajansları koordinasyonunda yürütülmektedir.

Bu kapsamda, Ajansımız 2024-2028 İstanbul Bölge Planı hazırlıklarına başlamış olup, kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve kamuoyunun katkıları ile Planın katılımcı bir süreçle hazırlanmasına yönelik çalışmalarına devam etmektedir.

Ajansımız gerçekleştirilen mevcut durum analizi çalışmalarının ardından, paydaşların görüş, öneri ve katkılarını alabilmek amacıyla kurum görüşmeleri gerçekleştirmekte ve toplantılar düzenlemektedir. İstanbul Bölge Planının stratejik öncelikleri doğrultusunda öncelikle, aşağıdaki başlıklarda tematik toplantılar düzenlenmiştir;

- Yaratıcı endüstriler
- Girişimcilik
- Yeşil ekonomi
- Teknolojik dönüşüm

Düzenlenen tematik toplantıların sonuçları, plan kurgusunda yer alan hedefler ile proje ve programların belirlenmesinde önemli bir girdi oluşturmaktadır. 2024-2028 Bölge Planı kurgusu, plan vizyonunu, bu vizyona ulaşmak üzere belirlenecek hedefleri ve hedeflerle ilişkili olarak da İstanbul için önemli ve öncelikli proje, program ve tedbirleri içermektedir.

2024-2028 İstanbul Bölge Planı Hazırlık Toplantılarının sonuncusu olan İstişare ve Proje Geliştirme Toplantısı 27.12.2022 tarihinde, İstanbul Sanayi Odası, Taksim Salonu'nda gerçekleşmiştir. İstişare ve Proje Geliştirme toplantısı ile İstanbul için stratejik önceliği olan seçili alanlardaki hedeflerin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi, bunun ardından da belirlenen hedeflere ulaşmak için proje ve programların tasarımına yönelik çalışmaların ve tartışmaların gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

Toplantı, akış ve yöntem katılımcılara aktarıldıktan sonra, İstanbul Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri İsmail Erkam Tüzgen'in açılış konuşması ve Strateji ve İş Geliştirme Birimi Başkanı Dr. Fatih Pişkin'in Bölge Planının çerçevesi ve hedeflerine dair yaptığı sunum ile başlamıştır. İnteraktif olarak tasarlanan Bölge Planı Hedeflerinin Değerlendirilmesi ve Bölge Planı Programları ve Projelerin Tasarımı oturumlarından sonra Strateji ve İş Geliştirme Birimi Başkanı Dr. Fatih Pişkin'in kapanış konuşması ile toplantı tamamlanmıştır. (Ek 1)

KATILIMCI PROFİLİ

İstişare ve proje geliştirme toplantısına ilçe belediyeleri ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinden yaratıcı endüstriler, girişimcilik, yeşil ekonomi ve teknolojik dönüşüm alanlarında çalışan 35 kurum temsilcisinin katılımı sağlanmıştır. (Ek 2)

Toplantı süresince İstanbul'un dinamikleri, bölge planı kapsamında stratejik öncelikli konulara dair hedefler, somut ve gerçekleştirilebilir bir çerçevenin paydaşlarla birlikte ortaya konması yönünde ortak çalışmalar yürütülmüştür.

OTURUM 1 - BÖLGE PLANI HEDEFLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ, FAALİYET ÖNERİLERİ VE MEKANSAL ODAKLAR

İki oturumdan oluşan çalıştayın birinci oturumunun ilk bölümünde katılımcılar yaratıcı endüstriler, girişimcilik, yeşil ekonomi ve teknolojik dönüşüm masalarından birinde yer alarak katkılarına sunmuşlardır. Katılımcılardan buldukları masanın önceliği kapsamında belirlenen hedefleri değerlendirmeleri istenmiş, geri bildirimleri ve önerileri alınmıştır.

Bölge Planı Hedeflerinin Değerlendirilmesi

Birinci oturumun ilk bölümünde stratejik öncelik bazında belirlenen hedeflere yönelik değerlendirmeler ve ortaya konan geri bildirimler aşağıdaki gibidir.

1. Girişimcilik:

a. Hedef: Girişimcilik ekosistemini güçlendirecek şekilde destek mekânizmalarının niteliği, sayısı ve koordinasyonu artırılabilecektir.

- i. Belediyeler arasında, destek mekânizmaları, TTO'lar, inovasyon merkezleri arasında bilgi ve deneyim aktarımı yapılmalıdır. Belediyeler tarafından gerçekleştirilen iyi örnekler bulunsa bile politika yapıcılar eylemlere sıfırdan başlamak zorunda kalmaktadır. Uzmanlığı olan eğitmen, mentor, eğitim içeriği, kaynak ve araçları ve özellikle dış paydaşları belirlemek ve bulmak ciddi bir iş yükü olmakta ve belediyeler bu noktada iş birliklerine kapalıdır. Bu bilgiler ve deneyim kurumlar ve birimler arasında paylaşılabilecek halde olmalıdır. Bunun için bir koordinasyon merkezi kurulmalı ve merkez, İSTKA çatısı altında görev yapmalıdır.
- ii. Belediyelerin dışardan hizmet alabilmesi için kurumlara ve uzmanlara ulaşabilmesi gerekir. Teknik bilgi yaygınlaştırılmalı, iş yapış sürecini kolaylaştıran kaynaklar sunulmalıdır (teknik şartname örnekleri, sözleşme örnekleri vb).
- iii. Hızlı büyüyen bir ekosistem olduğu için bir koordinasyon merkezine ihtiyaç duyulmaktadır. Belediyeler bu hizmet ve faaliyetleri alanda çalışan sivil toplum kuruluşlarından almalı ve iş birliğini artıracak bir mekanizma kurulmalıdır.

b. Hedef: Girişimcilerin niteliği ve sayısı artırılabilecektir.

- i. Belediyelerin gerçekleştirdiği faaliyetlerin ardından çıkan iş fikirlerinin girişime dönüşebilmesini ve sürdürülebilirliğini sağlayacak destek mekanizmalarına ihtiyaç bulunmaktadır.

c. Hedef: İstanbul'da iyi girişimcilik desteklenecektir.

- i. İyi girişimcilik için dezavantajlı grupların katılımının artması, dezavantajlı bölgelerde girişimcilik kültürünün yaygınlaşması, merkezi bölgelerde olan imkânlara ulaşımın kolaylaştırılması için alt yapı ve ulaşım imkânlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

d. Hedef: Girişim ekosisteminin yerel ve küresel katılımı ve etkileşimi artırılabacaktır.

- i. Orta Doğu ya da Asya, Afrika gibi bölgelerde Türkiye ekosistemi, daha çabuk büyüyebilir ve ölçeklenebilir. Yurtdışından girişimcilerin destek mekânizmaları ile Türkiye'ye çekilmesi ile ekosistem daha çeşitli olabilir. Buna bağlı olarak Türkiye'de üretim ve ihracat, bu yolla artırılmalıdır.

e. Hedef: Girişimciliği destekleyen bir toplumsal kültür geliştirilecektir.

- i. Kültür konusu eğitim ile paralel olarak ele alınmış olup, eğitim sistemine girişimcilikle ilgili müfredat veya içeriklerin hazırlanması ile bu kültürün tabandan yayılması sağlanmalıdır.

2. Yeşil Ekonomi:

a. Hedef: Kentte temiz enerji üretimi artırılacak, tüm kentsel faaliyetlerde ve sektörlerde enerji verimliliği ve temiz enerji kullanımı sağlanacaktır.

- i. Kamu binaları önceliklendirilmelidir.
- ii. Sanayinin şehir dışına taşınması planlanmalıdır.

b. Hedef: Tüm kentsel faaliyetlerde atık üretiminin ve doğal kaynakların tüketiminin azaltılmasına yönelik dögüsel ekonomiye geçiş sağlanacaktır.

- i. Atık yönetimi için çekçek arabalarıyla çöp toplayıcılar konusunda çözüm önerisi yaratılmalıdır.
- ii. Belediyelerin atık yönetimi için geliştirdikleri ürünlerin ilçeye yaygınlaştırılabilmesi için ek finansman mekânizmaları geliştirilmelidir.
- iii. İstanbul'daki nüfus yoğunluğu ve şehirde yaşanan yoğun iç ve dış göç, yeşil ekonomiye geçiş için ana sorunlardan biridir. Nüfus projeksiyonu/planlamasına değinen bir hedef de konulabilir. Burada belirtilen kaynak tüketimi, şehrin nüfusunu kaldıramadığı gibi kaynaklar da nüfus yoğunluğuna bağlı oranda azalmaktadır.

c. Hedef: Yeşil ekonomiye geçişi destekleyecek şekilde toplumda ve sektörlerde bilgi ve farkındalık artırılacaktır.

- i. İlkokuldan itibaren ilkökul müfredatlarında yeşil ekonomi konusu yer almalıdır.
- ii. Toplumda gönüllülerin seçilmesi, gönüllü sistemlerinin oluşturulması, gönüllülüğe teşviklerin sağlanması gerekmektedir.

d. Hedef: İşletmelerin Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı'na uyum kapasitesi desteklenecektir.

- i. Teşvik ve yaptırım mekânizmaları ile hedef kitlelerin önceliklendirilerek (ihracatçı firmalar öncelikli) yeşil dönüşümün hızlı benimsenmesi sağlanmalıdır.
- ii. Sadece "işletmeler" değil, tüm kamu kurumları, üniversiteler, STK'lar buraya dâhil edilebilir, sadece özel sektör odaklı olmamalıdır. Buradaki hedef daha kapsayıcı hale getirilmelidir.
- iii. Yeşil ekonomi konusunda İstanbul'da bulunan ana sektörlerle temas edilmelidir.

e. Hedef: İstanbul'un yeşil teknoloji ve yeşil hizmetler merkezi olmasına yönelik kapasite geliştirilecek ve buna yönelik uluslararası iş birlikleri güçlendirilecektir.

- i. Yalnızca uluslararası iş birliklerinin güçlendirilmesine değil, hedefin daha kapsayıcı olması açısından ulusal iş birlikleri de eklenmelidir.

f. Yeni hedef önerileri:

- i. Yeni çıkan yeşil finansman araçlarının bilgilendirilmelerinin yapılması ve kullanımının yaygınlaştırılması.
- ii. Dünyada enerji verimliliğinde ortaya çıkan yeni iş modellerinin Türkiye'de uygulanması.
- iii. Üst politikalarda ilgili yeni mevzuat ve yönetmelikler, yasal düzenlemelerin çıkartılmasını sağlamak amaçlı verilerin, teşvik ve yaptırım önerilerinin toplanması, bu yolla belediyelerin kendi bölgelerindeki yeşil ekonomiye dönüşümde etkinliğinin artırılması.

3. Teknolojik Dönüşüm:

a. Hedef: Kentsel hizmetlerin verimlilik ve yaşam kalitesini artıracak şekilde teknolojik dönüşümü sağlanacaktır.

- i. "Verimlilik ve yaşam kalitesinin arttırılmasına yönelik" teknolojik dönüşümde bir alt başlık açılarak kentte vatandaş katılımının vurgulanması gerekmektedir.
- ii. Teknolojik dönüşüm sağlamakla beraber, var olan teknoloji de geliştirmelidir.

b. Hedef: Ortak araştırma altyapısı, kritik teknolojileri destekleyecek ve teknolojik dönüşümü hızlandıracak şekilde geliştirilecektir.

- i. Teknolojik dönüşüm konusunda "ortak araştırma altyapısı" geliştirme ekseninde üniversite desteği vurgulanmalıdır.
- ii. Farklı kurumlar özelinde hedefin netleştirilmesi gerekmektedir.

c. Hedef: Ulusal altyapı ve tedarikçilerin ulusal ve uluslararası düzeyde görünürlüğü sağlanacak ve bu ürünlerin kullanılması teşvik edilecektir.

- i. "Görünürlüğü sağlanacak ve ürünlerin kullanımına yönelik teşvikte" girişimcilerin pilot uygulamalar ile bir an önce bu çalışmaların yapılabileceğini gösterilmesi gerekmektedir.

d. Hedef: Toplumun teknolojik dönüşümü sahiplenmesi ve katkıda bulunması için bilgi ve beceri düzeyi geliştirilecek, eğitim ve geribildirim mekânizmaları oluşturulacaktır.

i. Yönetimin de eğitilmesi bu hedefe eklenmelidir. Yönetim ve çalışanlar arasında eğitim düzeyi farklılıkları bulunmaktadır.

e. Yeni hedef önerileri:

i. Yerel yönetimler ile özel sektör arasında, teknoparkların rolünün artırılması gerekmektedir.

ii. Tüm bu hedeflerin hangi hedef kitleye yönelik olduğunun net olarak belirtilmesi gerekmektedir.

iii. Erkeklerin tüm alanlarda yer almalarına karşın, gençlerin ve kadınların teknolojiye katılımı vurgulanmalıdır.

Bölge Planı Hedeflerine Yönelik Faaliyet Önerileri ve Mekânsal Odaklar

Birinci oturumun ikinci bölümünde stratejik önceliklere göre ayrılan masalardaki katılımcılar, belirlenen hedeflere yönelik hayata geçirilebilecek faaliyetleri ve mekânsal odak önerilerini paylaşmışlardır.

1. Girişimcilik:

a. Hedef: Girişim ekosisteminin yerel ve küresel katılımı ve etkileşimi artırılabilecektir.

- i. Yurtdışındaki girişimcileri çekecek, şirket kurmalarını ve faaliyet göstermelerini kolaylaştıracak destek mekânizmaları geliştirilmesi.

Mekân: Girişimcileri destekleyebilecek ofis gibi imkânı olan, faaliyet alanlarına göre belki Organize Sanayi Bölgelerine yakın konumda olan bölgeler. Hali hazırda var olan merkezler (inovasyon merkezi, kuluçka merkezi, Tekmer, TTO vb.) bunu destekleyecek bir yapıya dönüştürülebilir.

b. Hedef: Girişimciliği destekleyen bir toplumsal kültür geliştirilecektir.

- i. Var olan inovasyon merkezlerinin, TTO'ların kapasitenin artırılması, sadece girişimcilere değil tüm İstanbul vatandaşlarına yönelik hizmet sunulması.

Mekân: Altyapısı güçlü, ulaşımı kolay merkezi ilçeler (Beyoğlu, Şişli vb.) Örneğin, Üsküdar'daki merkeze Pendik'ten; Esenyurt'a yine uzak mesafelerden gelenler bulunmaktadır. Faydalanıcıların geldikleri ilçeler araştırılarak, özellikle genç yoğunluğu ve böyle bir alana talep olan ilçeler belirlenerek merkezlerin kurulması için bu ilçeler önceliklendirilebilir.

- Açılan merkezlerin Tekmer, TTO gibi bir statüye getirilmesi ve girişimcilere bu kapsamda ilgili teşviklerin ve desteklerin sunulması ile girişimcilik kariyer alternatifi olarak daha ön plana çıkabilir.
- Var olan ve açılacak merkezler sadece girişimcileri değil çok farklı hedef kitleden ve sektörden kişileri ağırlayabilen bir yapıda olabilir. Almanya'daki merkez örneklerinde olduğu gibi diyetisyen, sporcu gibi çok farklı sektörden insanların, girişimciler ve ekosistem ile bir araya gelmesi ile iş birliği ihtimallerinin artması, farklı sektörlerin tanınması, yenilikçi düşüncenin ve yaratıcılığın artırılması sağlanabilir. Bu sayede daha sürdürülebilir bir ağ (network) yaratılabilir. Belediyeler bile var olan kuluçka merkezleri ve co-working space'lere ulaşmada ve iş birliğinde zorlanıyor. Ekosistemde olmayan insanların erişilebilirliği çok daha düşük olduğu varsayılmaktadır. Ortak çalışma alanlarının, TTO'ların ve Tekmerlerin, kuluçka merkezlerinin erişilebilirliği ve kapsayıcılığı artırılmalıdır.
- İnovasyon merkezleri kurumsal ya da girişimcilik zihniyetten uzak, proje yönetiminde çok deneyimli olmayan insanlar tarafından kurulabiliyor. Bu tarz merkezleri kuranların alandaki deneyim ve uzmanlığı önemlidir.

- ii. K12 ve üniversite eğitim müfredatına girişimcilik dersleri ya da içerikleri eklenerek anaokulundan itibaren girişimcilik kültürünün çocuklar ve gençler arasında yaygınlaşmasının sağlanması.

Mekân: Özellikle belli imkânları olmayan, altyapısı güçlü olmayan, çocuklar ve gençler arasında girişimcilik kültürünün bilinmediği bölgeler (Sultangazi, Ümraniye, Gaziosmanpaşa vb.)

- iii. Okullarda (K12) eğitim danışmanları gibi bir kariyer danışmanı olabilir. Bu sayede farklı meslek grupları, girişimcilik, teknolojiyi barındıran meslekler hakkında çocuklar ve gençler genç yaşta farkındalık kazanabilir. Bu, K12 seviyesi çocuklar ile mentor veya bir uzman havuzunun buluşturulması ile de gerçekleşebilir. Demografik bilgilere göre bir alt haritalama çalışması yapılabilir. Hangi bölgelerde üniversite, mentor, öğretmen sayısı fazla, hangi bölgelerde girişim daha fazla çıkıyor gibi sorulara cevap bulunabilir. Potansiyeli ve imkânı az bölgeler bu çalışma için önceliklendirilebilir.

Mekân: Özellikle belli imkânları olmayan, altyapısı güçlü olmayan, çocuklar ve gençler arasında girişimcilik kültürünün bilinmediği bölgeler (Sultangazi, Ümraniye, Gaziosmanpaşa vb.)

- iv. İstanbul'da faaliyet gösteren girişimlerin hangi odalarda çalıştığı, iyi örnekler, alınan patentler belirlenerek gençlere sunulması. Açıkta kalan fırsat alanlarının/sektörlerinin belirlenerek gençlerin bu alanlara yönlendirilmesi.

- v. Ekol42 gibi girişimcilik ve teknolojiyi yaygınlaştıran eğitim modellerinin çoğaltılması.

Mekân: Altyapısı güçlü, ulaşımı kolay merkezi ilçeler (Beyoğlu, Şişli vb.)

2. Yeşil Ekonomi:

- a. **Hedef: Kentte temiz enerji üretimi artırılabilecek, tüm kentsel faaliyetlerde ve sektörlerde enerji verimliliği ve temiz enerji kullanımını sağlanacaktır.**

- i. Kentsel dönüşüm ile gelen yeni inşaatlarda yeşil alan bırakma mecburiyetini oluşturacak yeni plan hükümleri ve bilgi notlarının İstanbul İmar Yönetmeliği'nin dışında ilçeler özelinde Belediyeler tarafından planlara eklenmesi.

Mekân: Tüm İstanbul ilçeleri (kentsel dönüşümü henüz tamamlamamış, kentsel dönüşümün yeni hızlandırıldığı yerler önceliklendirilebilir)

- ii. İstanbul'daki binaların enerji ihtiyaçlarının azaltılması hedeflenmelidir. Yeni yapılan binaların tümüyle kömürden ve doğalgazdan uzaklaştırılarak güneş panelleri gibi yenilenebilir enerji kullanmaları gerekmektedir.

- iii. İlçe belediyelerinin stratejik planlarında buna bağlı zorunlu hedefler konulmalı, temiz enerji kullanımını sağlayacak mevzuatları zorunlu kılınmalıdır.

- Mekân:** Kadıköy Belediyesi, oluşturdukları mevzuatta yeni binalarda B sınıfı enerjiye sahip olmayı zorunlu kılmaktadır. Bu proje pilot olarak kabul edilip izleme ve değerlendirilmesi yapıldığı ve başarılı olduğu takdirde diğer ilçe belediyelerinde de uygulanabilir.
- iv. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin, ilçelerin fiziki durumlarına göre ilçe belediyelerini temiz enerji kullanımı için teşvik etmesi gerekmektedir.
Mekân: Pilot bölgeler ve çıktılar doğrultusunda aynı fiziki durumlara sahip diğer ilçeler
- v. İstanbul'da sanayinin yoğun olduğu Avrupa ve Anadolu OSB'lerinde enerji verimliliği ve temiz enerji kullanımını sağlayacak projeler üretilmeli, firmalara ve sanayicilere bu dönüşüme ilişkin kapasite artırımı programları uygulanmalıdır.
Mekân: Avrupa Yakası OSB'leri (Büyükçekmece- Arnavutköy- Çatalca üçgeni) ve Anadolu Yakası OSB'leri (Tuzla – Pendik arası)
- vi. İstanbul'un kuzey bölgesinde ormanlık ve yeşil arazilerin bulunması sebebiyle temiz enerji kullanımı bu bölgelere yayılmalıdır.
Mekân: Beykoz, Şile, Çekmeköy
- vii. Kentteki temiz enerji kullanımı potansiyelinin bir projeksiyonu çıkarılmalıdır. Bu projeksiyon ve raporlama ilçe bazlı pek mümkün olmasa da İstanbul bölgelere ayrılarak yapılmalıdır.
- viii. Enerji verimliliğini sağlamak için toplu taşımada elektrikli otobüslere geçilmelidir.
Mekân: İstanbul'da her zaman trafiğin yoğun olarak yaşandığı bölgeler (özellikle Avrupa)
- ix. Yeşil OSB'lerin/binaların/üniversitelerin/yeşil kampüslerin teşvik edilmesi, dünyadan "iyi örneklerin" görünür kılınması hedeflenmelidir.
- x. İstanbul'daki tarım arazileri önceliklendirilerek betonlaşmaya engel olunması amaçlanmalıdır. Tarımda istihdamı artırmaya yönelik teşvikler sağlanmalıdır. Vatandaşa yönelik eğitimler verilmeli ve bu ilçeler bazında stratejik plan haline getirilmelidir.
Mekân: İstanbul'da tarıma uygun arazilerin olduğu ilçeler (Silivri ve Çatalca gibi)
- xi. İstanbul'un yalnızca kuzeyinde kalan yeşil alanlar artırılmalı ve yeşil koridorlar oluşturulmalıdır.
Mekân: Fikirtepe, Çekmeköy, Şile, Arnavutköy
- xii. Her ilçenin aydınlatma, ısıtma ve soğutma sistemleri ve fiziki altyapıları farklı olduğundan imar planları, bölgeye ve ilçeye göre oluşturulmalıdır.
Mekân: Seçilecek pilot ilçeler ve daha sonra bütün ilçeler

xiii. Kişinin/hanenin yeşil hakkı üzerine bir imar düzeni oluşturulmalıdır. Sosyal konutların parsel bağlamında az olması, bu yüzden de Avrupa Birliği projelerinde sosyal konut alanlarında başvurulara çoğu ilçenin katılamaması sebebiyle enerji odaklı, çok paydaşlı inisiyatifler kurulmalıdır ve katılımcılık esaslı olmalıdır.

Mekân: Kağıthane, Sultanbeyli, Çekmeköy

xiv. İGDAŞ ve İSKİ'nin sayaçlarının tümü dijitalleştirilmeli, bu sayede verinin doğru bir şekilde toplanması, izlenmesi, değerlendirilmesi ve aksiyon alınması sağlanmalıdır.

xv. Yenilenebilir enerji alanında mevzuatların sıkılaştırılması, faaliyetlerin artırılması ve çeşitli muafiyetlerin getirilmesi hedeflenmelidir. Türkiye'nin dış ticaret açığının üçte ikisini enerji oluşturduğundan, mevcut enerji kaybında nasıl önlemlerin alınabileceği ve enerji verimliliği tartışılmalıdır (Örneğin. Eski binalarda mantolama, çatıda güneş panellerinin yaygınlaştırılması, finansman talep eden apartman sahiplerine verilebilecek krediler, rüzgâr enerji santrallerinin yaygınlaştırılması gibi).

Mekân: Kadıköy Belediyesi

b. Hedef: Kentin doğal kaynaklarının korunmasına ve verimli kullanımına yönelik, sürdürülebilir kaynak yönetimi sağlanacaktır.

i. Ekolojik Yaşam Çiftliği kurulması: Kendi temiz enerjisini kendi üreten, sıfır atığı hedefleyen, su tutmayı sağlayan toprak kayma engelleyici çalışmalarla doğal kaynakları korumayı hedefleyen, yerinde tarım, yerinde yetişen ürünlerden yapılan yemeklerin satıldığı ufak kafe, sürdürülebilirlik hedeflerin birçoğunu kapsayabilecek bir yapı, eğitim alanlarının da yer aldığı bir çiftlik oluşturulması.

Mekân: Eyüp Sultan + Silivri + Çatalca + Beykoz + Şile + Çekmeköy + Sarıyer

ii. İstanbul'daki yerel yönetimlerin çevre/iklim eylem planları oluşturmasının zorunlu hale getirilmesi hedeflenmelidir. İstanbul'un ilçeler bazında bölgesel kalkınma seviyeleri farklı olduğundan, mevcut durumda yerel yönetimlerin yeşil ekonomi/yeşil dönüşüm konusunda eylem planları hazırlanması belediyelerin inisiyatiflerine bırakılmıştır (Örneğin. Kadıköy Belediyesi). Verilecek teşviklerle hazırlanacak eylem planlarının İstanbul çapında zorunlu olması gerekmektedir.

iii. İstanbul'un doğal kaynakları, özellikle su kaynakları ve su havzalarına yönelik Bakanlık ve İBB nezdinde yapılmış/yapılan bir plan/program/yaptırım bulunmamaktadır. Bu su havzalarının korunmasına dair bir proje üretilmelidir.

Mekân: İstanbul'daki bütün su havzaları (Büyükçekmece, Başakşehir – Arnavutköy arası, Beykoz, Çekmeköy, Şile)

iv. Bakanlık nezdinde ormanların korunmasına ilişkin yeni uygulamalar/projeler geliştirilmelidir.

Mekân: Beykoz, Çekmeköy, Şile

- v. Bakanlık nezdinde bir doğal afet durumunda (yangın, deprem gibi) İstanbul'daki doğal kaynakların nasıl korunmasına ve neler yapılabileceğine dair afet kriz planları oluşturulmalıdır.
- Mekân:** Beykoz, Çekmeköy, Şile
- c. **Hedef: Tüm kentsel faaliyetlerde atık üretiminin ve doğal kaynakların tüketiminin azaltılmasına yönelik döngüsel ekonomiye geçiş sağlanacaktır.**
- i. Mahalle kültürünün devam ettiği ilçelerde hızla aksiyon olarak teşvik ve yaptırım ile atık yönetiminde desteklemek (site bütçelerinde vergi indirimleri. vb.)
- Mekân:** Esenler, Esenyurt, Beylikdüzü, Sancaktepe, Sultanbeyli, Pendik, Ataşehir. Eski tip ufak siteleri olan: Şile, Beykoz, Sarıyer, Eyüp Sultan, Başakşehir
- ii. Elektrik üretilirken çevreye zararlı fosil yakıtlar harcanmasının engellenmesi için elektrikli araçlardan ziyade hidrojen bazlı araçlara geçiş olmalıdır.
- Mekân:** Gaziantep Belediyesi örneği.
- iii. Mevcut sıfır atık projelerinin sonuçları, halkın atık yönetimine dair bilinçlendirilmesi açısından kamuoyu ile paylaşılmalıdır, yerel belediyeler bu çıktıları vatandaş ile paylaşarak etki sağlamalıdır.
- iv. Atık da potansiyel bir enerji kaynağı olduğundan bir biyometanizasyon tesisi de Anadolu yakasına açılmalıdır.
- Mekân:** Sultanbeyli, Tuzla
- v. Pendik Belediyesi'nin gerçekleştirdiği, atıkların tamamen geri dönüştürülerek toplandıktan sonra firmalara geri verilmesini sağlayan ilk geri dönüşüm/ambalaj atığı ayırma tesisi, diğer ilçelere de iyi örnek olarak gösterilerek yaygınlaştırılmalıdır. Buradaki esas sorun, belediyelerin bu tesisi yapabilmek için bölgelerinde yeterli büyükte araziye ve alana sahip olmamalarıdır (Kadıköy, Beşiktaş gibi).
- Mekân:** Pendik – Pilot; İstanbul'da arazi uygunluğu bulunan diğer ilçeler.
- vi. Atığın üretilmemesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Japonya örneği gibi atıklarını merkezlere götüren evlere puan verilmesi ya da belediyeye verilmesi zorunlu kılınmalı, doğal kaynakları koruyabilmek açısından gelişen teknoloji ile musluk sularının içilebiliyor olması gerekmektedir. Suların içilebilir olabilmesi için de özellikle eski binalarda altyapının güçlendirilmesi gerekmektedir.
- Mekân:** İstanbul'da atıkların yoğun olduğu bölgeler
- vii. Ücretli poşet uygulaması gibi çevreci uygulamaların yaygınlaştırılması, merkezi yönetim tarafından yaptırımlar artırılmalıdır.
- viii. Emlak vergilerinde atığı az çıkan, geri dönüştürülebilir atığı daha fazla olan binaların ev sahiplerine vergi indirimleri yapılmalıdır.
- ix. Atık aktarma tesislerinin sayıları artırılmalıdır. Avrupa yakasında birkaç tane var fakat yetersiz bulunmaktadır.

d. Hedef: Yeşil ekonomiye geçişi destekleyecek şekilde toplumda ve sektörlerde bilgi ve farkındalık artırılacaktır.

i. Yeşil ekonomi/yeşil dönüşüm alanlarında kamu spotu oluşturulmalı, sosyal medya kampanyaları yapılmalı, eğlenceli fakat öğretici içerikler üretilmelidir. Bu gibi PR araçları ile toplumdaki bütün sosyal sınıflar, özellikle de çocuklar ve evde yaşayan hane halkı, atık azaltma, enerji verimliliği, sürdürülebilir ekosistem konularında bilinçlendirilmelidir.

ii. Yeşil ekonomi/dönüşüm konusunda İstanbul'daki tüm kamu ve özel sektöre kapasite geliştirme eğitimleri düzenlenmelidir. Bu eğitim öncelikle sanayinin yoğun olduğu bölgelerden başlanıp daha sonra diğer bölgelere de yayılabilir.

Mekân: Anadolu ve Avrupa yakasındaki OSB'ler,

iii. İstanbul'da yerel yönetimler, kamu, özel sektör ve akademiden oluşan İklim Uzman Havuzunun oluşturularak, uzmanların oluşturulacak yeşil ekonomi/yeşil dönüşüm eylem planlarında görev almaları gerekmektedir.

e. Hedef: İşletmelerin AB Yeşil Mutabakatına uyum kapasitesi desteklenecektir.

i. AB Mutabakatına dair bir kitapçık, kılavuz hazırlanmalı ve işletmelere dağıtılmalıdır. Buradaki esas sorun, işverenin ve sanayicinin bu mutabakata dair bilgisinin ve kapasitesinin olmamasıdır.

Mekân: İstanbul'daki OSB'ler önceliklendirilerek bütün ilçeler.

ii. AB Mutabakatı, kısa vadede somut bir değişim yaratabilecek bir potansiyele sahip olduğundan (impact investment - etki yatırımı), özellikle KOBİ'lerin ve İstanbul'da bulunan sanayicilerin AB Mutabakatı ve diğer uluslararası standartlar çerçevesinde pazarda rekabet kültürlerinin artırılarak ihracat oranları da bu oranda artırılmalıdır.

iii. Kentsel dönüşümde yeni yapılarda depreme dayanıklılıkla birlikte yeşil dönüşüm de ön plana çıkarılmalıdır. Kentsel dönüşüm, çevre ve yeşil dönüşüm için bir fırsat olsa da İstanbul özelinde böyle gerçekleşmeyip, betonarme yapılar yapılırken bir ağaç koridoru bile bulunmamaktadır.

f. Hedef: İstanbul'un yeşil teknolojiye ve yeşil hizmetler merkezi olmasına yönelik kapasite geliştirilecek ve buna yönelik uluslararası iş birlikleri güçlendirilecektir.

i. Kamunun yeşil uygulamada bina ve faaliyet olarak öncü olması

Mekân: Tüm İstanbul ilçeleri

ii. İstanbul'u temsilen tüm yerel yönetimlerin ve sektörlerin olduğu dijital bir platform kurulmalı, tüm paydaşlar kendini göstermeli ve yeşil ekonomiye dair projeler geliştirmelidir.

Mekân: İstanbul'daki bütün ilçeler

- iii. İstanbul'daki teknolojik/mimari altyapı, İstanbul'da yaşayanların eğitim seviyeleri ve potansiyellerinin diğer illere ve bölgelere oranla yüksek olması, büyük sanayi şirketlerinin merkezlerinin İstanbul'da olması ve bu şirketlerin yeşil ekonomi/yeşil dönüşüme daha hızlı uyum sağlama kapasiteleri sebebiyle İstanbul'daki start-up'lar, girişim merkezleri, teknoparklar, ve kuluçka merkezleri tarafından yeşil teknolojiye uyumlu projeler üretmelidir.

Mekân: İstanbul'da bu kurumların olduğu bütün ilçeler.

- iv. İstanbul'daki yeşil ekonomi/dönüşüme dair sorunların ortak olarak konuşulabileceği dijital bir platform kurulmalıdır.

Mekân: İstanbul'daki bütün ilçeler

- v. Yeşil dönüşüm konusunda sanayi ile birlikte çalışan işletmeler, sadece sanayi ile kalmamalı, üniversiteler ve yerel yönetimlerle de birlikte çalışmalıdır.

Mekân: Tuzla – Sabancı Üniversitesi – Gebze

- vi. Green Tech merkezlerinin kurulması, yeşil girişimciler ile fon sağlayıcıların bir araya getirilmesi.

Mekân: (Sanayii Yoğun İlçeler) Esenler, Esenyurt, Tuzla, Ümraniye, Başakşehir

g. Yeni hedef önerisi: Yeni çıkan yeşil finansman araçlarının bilgilendirilmelerinin yapılması ve kullanımının yaygınlaştırılması.

- i. İstanbul Finans Merkezi içerisinde Yeşil Merkez kurulması, yeşil finansman araçları konusunda bilgilendirme, yeşil girişimcilerin yatırım ile buluşma fırsatları yaratılması.

Mekân: Ümraniye

- ii. Belediyelerin yeşil projelerinin geliştirilmesinde finansman destekleri düşünülmesi, bunu yaparken atık merkezlerindeki maliyetler ile analiz edilmesi.

Mekân: Tüm İstanbul ilçeleri (bütçe kısıtlarına göre önceliklendirilebilir.)

3. Teknolojik Dönüşüm:

a. Hedef: Kentsel hizmetlerin verimlilik ve yaşam kalitesini artıracak şekilde teknolojik dönüşümü sağlanacaktır.

- i. Teknolojik dönüşüm kapsamında hayata geçirilen ya da geçirilmiş her faaliyetin ana merkezlerde olması dezavantajlı bölgelerin dezavantajlı kalmasına sebep olmaktadır. Ulaşım, yatırım gibi kaynakların dezavantajlı bölgelere de iletilmesi gerekiyor.

Mekân: Sultanbeyli

- ii. Finans merkezleri ve organize sanayi bölgelerinde teknolojik dönüşüm faaliyetleri gerçekleştirilmelidir.

Mekân: Maslak, Kağıthane, İkitelli vb.

- iii. Verilerin toplanması, kullanılması, depolanması, alt düzey veri, ilçe verileri oluşturulması gerekmektedir.

Mekân: Sultanbeyli, Büyükçekmece vb.

- iv. Kuluçka merkezleri, inovasyon merkezleri, girişimcilik merkezlerinin sayı ve kapasitelerinin artırılması gerekmektedir.

Mekân: Maslak, İkitelli

- v. Belediyeler, finansman ve yol haritası noktasında yönlendirilmelidir. Özel sektör ve üniversiteler bu konuda daha deneyimli olmalarına karşın, teknolojik dönüşüm konusunda belediyeler bir aktör olarak pek yer almamaktadır. İzleme-performans göstergelerinin konularak, bütün aktörlerin ortaklaşa bir şekilde çalışması sağlanmalıdır.
- vi. Merkezi konumda yer alan bölgeler tanınırlık ve ulaşım anlamında kolayca bilinen yerler olmakla birlikte her bölgenin teknolojik altyapısının geliştirilmesi gerekmektedir.

b. Tüm hedeflere yönelik faaliyet ve mekân önerileri:

- i. Akıllı şehir: Ataşehir
- ii. Teknokent: Bağcılar
- iii. Trafiğin olduğu yerlerde altyapıların akıllı mobil araçlarla entegre edilmesi: İstanbul'un trafikte en yoğun yerleri
- iv. İnovasyon köyünün yapılması: Esenler
- v. Atık toplama merkezi: Kadıköy'ün merkezinde olan bu merkez ilçenin yukarısına taşınmalıdır.
- vi. Güncel sensör ölçüm verileri olmadığı için, afet yönetim sistemlerinin teknolojik olarak geliştirilmesi ya da dijital ikizinin geliştirilmesi gereklidir.
- vii. Şehir içi ulaşımında önemli bir yer edinen ve edinmesi gereken elektrikli araçların (moto-kuryeler vb.) nasıl koordine edileceğine dair ortak bir "Lojistik Merkezi" kurulması ve bunun ilk olarak Adalarda hayata geçirilmesi önerilmektedir.
- viii. Tarım merkezlerinin kurularak burada tarımın teknolojik bir biçimde yürütülmesi: Büyükçekmece
- ix. Çevre kirlilik ve yönetim merkezi: Atık yönetimi, deniz kirliliği, hava ve gürültü kirliliği vb. konuların tek bir merkezden dijital bir altyapı ile kontrol ve takip edilmesi gerekmektedir. Bütün kurumlar farklı cihaz ve altyapılar kullandığı, farklı veri tipleri sağlandığı için, bu verilerin yönetilmesi ve koordinasyonunun sağlanması gerekir.
- x. Yoğun araç park yeri sorunu dolayısıyla akıllı otoparkların kurulması: Kadıköy- Fatih
- xi. Turizm konusunda dijital dönüşüm imkânı kullanılarak turizm geliştirilmelidir.
- xii. Bisiklet yolları güzergâh analizi yapılabilir. Hem yolların yapılması hem de uygunluk analizinin yapılması, var olan güzergahların bakımı ve geliştirilmesi gerekmektedir.

- xiii.** Yasal engeller olmakla birlikte blockchain kurmak, zincir içinde tanımlanan paranın ilçe içerisinde katılımcılar için kullanılabilmesi sağlanabilir.
- xiv.** İstanbul genelinde İBB'nin sağladığı internetin iyileştirilmesi, İBB wifi bandının geliştirilmesi ve şehre gelen turistlerin de kullanılabilmesi sağlanmalıdır.
- xv.** Yeşil ve aktif ulaşımı teşvik etmek amacıyla bisiklet kullanımını arttırmaya yönelik projeler geliştirilebilir.
- xvi.** Akıllı kitap otomatları oluşturulabilir. Yoğunluğun fazla ve hat güzergahının uzun olduğu yerlerde metro ve metrobüs istasyonlarına kitap kiralama otomatları konulabilir, okunduktan sonra iade edildiğinde ödendiği ücretin de iade edildiği bir format geliştirilebilir.
- xvii.** İstanbul'da Teknoparklar arası koordinasyon merkezi- altyapısı kurulabilir.
- xviii.** Şehrin dezavantajlı vatandaşlarına yönelik dijital imkânlar sağlanabilir.
- xix.** Mültecilere yönelik dijital hizmetlerin geliştirilmesi: özellikle çocuklara (ailelere) yönelik dil eğitimi dijital bir biçimde organize edilebilir.
- xx.** Yaşlı bireylerin kentle ilişkisini geliştirecek projeler üretilerek, yaşlılara interneti kullanabilmelerini sağlayacak genç gönüllülerden oluşturulacak dijital destekler oluşturulabilir. Böylelikle, nesiller arası entegrasyon da bu şekilde sağlanabilir.
- xxi.** Turizm bağlamında mekânlar öne çıkarılabilir. Farklı ilçelerdeki turistik alanlar dijitalleştirilebilir (Örn. İnternet üzerinden İstanbul'un başka bölgelerinde alanların üç boyutlu olarak gezilmesi gibi).
- xxii.** Turizm ve sanat dijitalleştirilebilir. Tüm İstanbul genelinde yapılabilir.
- xxiii.** Dezavantajlı bireylerle çalışılması açısından kolaylaştırılması gereken birçok alan olduğundan, trafikte belli açıklamalar (sesli ders kitabı, toplu taşıma duraklarında sesli komutlar vb.) engellilere özel düzenlenebilir.
- xxiv.** Mültecilerin bulunduğu bölgelerde bu grupların geliştirilmesine yönelik hedefler geliştirilebilir. Sadece belli bölgelerde yer alan mülteci merkezlerinin İstanbul'un diğer bölgelerinde de yaygınlaştırılabilir.
- xxv.** Okula hazırlık öncesinde çocukların farklılıklara saygı duyması ve farkındalıklarının artırılması için çeşitli dijital projeler yapılabilir. Sosyal uyumun artırılması için dijital dönüşümü destekleyici çalışmalar geliştirilebilir. Eğitimin sadece çocuklar özelinde değil, ailelere de yönelik olması gerekmektedir.
- xxvi.** Nesiller arası spor merkezleri kurularak genç nüfus ile yaşlı nüfusun arasında köprü kurulabilir ve toplumdaki ayrılıkların azaltılmasına yardımcı olunabilir. Üniversitelerin çoğunlukta olduğu bölgelerde bu tür çalışmalar yapılabilir.
- xxvii.** Gönüllülüğün desteklenmesi için merkezler artırılabilir ve bunlar teknolojik ekipmanlarla donatılabilir.
- xxviii.** Belediyeler dijital arşiv sistemine geçirilmelidir. Kurumsal hafızanın sürdürülebilir olması ve çalışmaların kaydedilebilmesi için bu tür çalışmalar desteklenmelidir.

OTURUM 2- BÖLGE PLANI HEDEFLERİNE YÖNELİK PROGRAM VE PROJELERİNİN TASARIMI

Çalıştayın ikinci oturumunda katılımcılardan ilk oturumda katkı verdikleri masa dışında farklı bir stratejik öncelik masasında yer almaları ve ilgili önceliğin hedeflerine yönelik program ve proje önerileri oluşturmaları istenmiştir.

Geliştirilen Program ve Proje Önerileri

Çalıştayda stratejik öncelik bazında belirlenen hedeflerden bir ya da birkaçı seçilmiş ve bu hedeflere ulaşılmasına hizmet edecek proje ve/veya program önerileri oluşturulmuştur.

1. Girişimcilik

a. Proje Önerisi 1:

- i. **Projenin Hedefi:** Girişimcilik ekosistemini güçlendirecek şekilde destek mekanizmalarının niteliği, sayısı ve koordinasyonu artırılacaktır; Girişimcilerin niteliği ve sayısı artırılacaktır; Girişimciliği destekleyen bir toplumsal kültür geliştirilecektir.
- ii. **Projenin Amacı:** İstanbul'da girişimcilik ekosistemini güçlendirebilecek kaynakların ve imkânların mobilitesinin artırılması, bölgeler arasında bilgi ve deneyim paylaşımının artırılması yoluyla girişimcilerin ihtiyacı olan desteklere ulaşımını kolaylaştırmak ve İstanbul'da girişimcilik kültürünü yaymak.
- iii. **Proje Çıktıları, Ürün ve Hizmetleri:** Web platformu, veri tabanı (İstanbul ekosistemine dair bilgilerin bulunduğu. Örneğin yatırımcılar, en çok yatırım yapılan odaklar, az yatırım yapılan odaklar, girişim sayıları, girişim türleri, girişimlerin faaliyet alanları, İstanbul'daki finansal araçlar, destek mekânizmaları, merkezler vb.), mentorluk hizmetleri, çevrimiçi eğitimler, etkinlikler, gönüllü havuzu, istihdam destekleme faaliyetleri (hizmet alınacak uzmanların listelendiği bir alan)
- iv. **Projenin Açıklaması:** İstanbul ekosistemini güçlendirecek bir platform kurulması ile hem ekosistem aktörleri arasında (kamu, akademi, girişimciler, özel sektör, sivil alan) iş birliği ve bilgi aktarımı artırılacak; hem de girişimcilerin ve yatırımcıların (yerel ya da küresel) ekosisteme dair gerekli bilgileri bularak ekosistemi tanınması, ihtiyaçlarını ortak bir platform ve ağ üzerinden karşılaması sağlanacak.
- v. **Projenin Hedef Kitlesi:** Gençler, girişimciler, yatırımcılar, belediyeler, diğer ekosistem aktörleri
- vi. **Proje Yürütücüsü ve Ortakları:** İSTKA yürütücülüğünde, özel sektör iş birliğinde
- vii. **Projenin Uygulama Yeri:** İstanbul (Çevrimiçi)
- viii. **Proje Bütçesi:** Orta Ölçekli (10-30M)

b. Proje Önerisi 2:

- i. **Projenin Adı:** Akademi Girişimcilik
- ii. **Projenin Hedefi:** Girişimciliği destekleyen bir toplumsal kültür geliştirilecektir.
- iii. **Projenin Amacı:** Girişimci olmak isteyen kişilerin destek mekanizmalarına ulaşmalarının kolaylaştırılması, bir ağ kurulması.
- iv. **Proje Çıktıları, Ürün ve Hizmetleri:** Web platformu, veri tabanı (İstanbul ekosistemine dair bilgilerin bulunduğu. Örneğin yatırımcılar, en çok yatırım yapılan odaklar, az yatırım yapılan odaklar, girişim sayıları, girişim türleri, girişimlerin faaliyet alanları, İstanbul'daki finansal araçlar, destek mekânizmaları, merkezler, iyi örnekler vb.), mentorluk hizmetleri, çevrimiçi eğitimler, etkinlikler, İyi örnekler (girişimler hakkında bilgiler, hangisi başarılı oldu, fail eden neden etti vb. gibi video, podcast içerikleri), Yatırımcı-girişimci matchmaking etkinlikleri, İşbirliğini artırmaya yönelik girişimcilerin belediyelerin ilgili birimlerine direkt ulaşabilecekleri araçlar, istihdam destekleme faaliyetleri (hizmet alınacak uzmanların listelendiği bir alan)
- v. **Proje Açıklaması:** Girişimci sayısının ve niteliğinin artması için çevrim içi bir platform ile girişimcilerin ihtiyacı olan bilgi, beceri, ağ ve deneyimin ortak bir ağ üzerinden sunulması.
- vi. **Projenin Hedef Kitleleri:** Gençler, girişimciler, yatırımcılar, belediyeler, diğer ekosistem aktörleri
- vii. **Proje Yürütücüsü ve Ortakları:** İSTKA yürütücülüğünde, özel sektör iş birliğinde.
- viii. **Projenin Uygulama Yeri:** İstanbul (Çevrimiçi)
- ix. **Projenin Bütçesi:** Orta Ölçekli (10-30M)

2. Yeşil Ekonomi:

a. Proje Önerisi 1:

- i. **Projenin Adı:** Yeşil Kuluçka
- ii. **Projenin Hedefi:** Sanayi yoğun bölgelerde yeşil ekonomiye geçişi hızlandırmak ve yeşil kapasiteyi arttırmak amaçlı Greentech/Yeşil Girişim Merkezlerinin kurulması.
- iii. **Projenin Amacı:**
 - Sanayinin yeşil dönüşümünü hızlandırma
 - Sanayinin yeşil ekonomi ile ilgili farkındalığını arttırma
 - Özel sektör ile kamu ve akademi paydaşlarını bir araya getirme
 - Yeşil ekonomi finansman araçlarını tanıtmaya ve uygulama
 - Yeşil girişimleri üretim merkezlerine çekme ve hem uygulama hem fon imkânlarıyla buluşturma

- Yeşil girişimlerin esnek yapıları ve gençlerin yeni bilgilere hakimiyetinin, sanayide bulunan firmalarla bir araya gelerek inovatif yapılara dönüşümlerine katkıda bulunulması
 - Sanayi bölgelerini atık yönetimi, doğal kaynakları koruma anlamında pozitif yapılara dönüştürebilme
- iv. **Proje Çıktıları, Ürün ve Hizmetleri:**
- Yeni politika ve mevzuat önerilerinin oluşturulması
 - Yeni yeşil girişimler
 - Kamu, sanayi, akademi iş birlikleri
 - Yeşil mutabakata uyumlu ihracat kapasitenin arttırılması
 - Sürdürülebilirlik hedeflerine hızlı ulaşma
- v. **Proje Açıklaması:** Hem sanayi bölgelerinin yeşil ekonomiye kazandırılmasını hızlandırmak, hem de etkin teknoloji girdisi yüksek yeşil girişimlerin artmasını sağlamak. Yerinde döngüsel ekonomi modeline uygun olarak ekonomiye kazandırmak.
- vi. **Projenin Hedef Kitlesi:** Sanayii (büyük ölçek ve KOBİ'ler), yeşil girişimler, yerel yönetimler
- vii. **Proje Yürütücüsü ve Ortakları:** İlçenin yerel yönetimi + akademi + OSB + İSTKA
- viii. **Projenin Uygulama Yeri:** Esenler, Esenyurt, Tuzla, Ümraniye, Başakşehir
- ix. **Projenin Bütçesi:** Büyük ölçekli (30 milyon TL ve üzeri)

b. Program Önerisi 1:

- i. **Programın Adı:** Yeşil Ekonomiye Geçiş ve AB Mutabakatının Yerelleştirilmesi
- ii. **Programın Hedefi:** İstanbul'daki tüm kurum ve kuruluşların AB Yeşil Mutabakatına uyum kapasitesinin desteklenmesi.
- iii. **Programın Amacı:**
- İstanbul özelinde çevresel ve finansal sürdürülebilirliğin sağlanması.
 - Yeşil dönüşüm konusunda bilgi ve farkındalığın artırılması.
 - Yerel ölçekteki sektörlerin AB Mutabakatına uygun hale getirilerek global pazarda rekabetlerinin artırılması.
- iv. **Programın Öncelikleri:**
- AB Mutabakatına dair bilgilendirme ve teşvik aktivitelerinin yapılması (toplantılar, Mutabakata dair bilgilendirici kılavuz, workshop, seminer).
 - Yerelde bilgi birikimi transferinin gerçekleşebilmesi için sektörel bazda uzmanlardan oluşan bir havuz oluşturulması.
 - Globalde yapılan iyi örneklerin tanıtılması ve İstanbul'da ilçe bazında uygulanabilirliğinin pilot uygulamalarla ölçülebilmesi.

v. Uygulayıcı Kurum ve Kuruluşlar:

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İlçe belediyeleri
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı
- Akademik kurumlar, OSB'ler, Özel sektör

vi. Program Yürütücüsü: İSTKA

vii. Programın Uygulama Yeri: İstanbul

c. Program Önerisi 2:

i. Programın Adı: Dönüşüm için Yeşil Işık Yak

ii. Programın Hedefi: İstanbul'un yeşil teknoloji ve yeşil hizmetler merkezi olmasına yönelik kapasite geliştirilmesi ve buna yönelik ulusal/uluslararası iş birliklerin güçlendirilmesi.

iii. Programın Amacı:

- Kamu/özel/akademi/sanayi ve ana sektörler arasındaki iş birliğini yeşil ekonomi/dönüşüm alanında güçlendirmek ve yönetişimini/sürdürülebilirliğini sağlanması.
- İşbirliğinde yer alan paydaşlara operasyonel ve finansal destek sağlanması, bu yolla da kurumların kapasite artırımının sağlanması.

iv. Programın Öncelikleri:

- İstanbul'da sadece Avrupa yakasında bulunan biyometanizasyon merkezinin Anadolu yakasında da kurulması.
- Kentsel dönüşümün hızlandığı ilçelerde temiz enerji odaklı inisiyatifler kurulması ve gerekli iş birlikleri ile katılımcı hale getirilmesi (Örneğin Sosyal konutlar).
- Yeşil dönüşümün öncelikli olarak kamu binalarında başlatılması ve tüm kamu binalarının buna uygun hale getirilmesi.
- İlçe belediyelerinin, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin de bir üyesi olduğu C40 – Cities Climate Leadership Group – hedeflerine (2030) uygun hale getirilmesine teşvik edilmesi.

v. Program Yürütücüsü: İSTKA

vi. Uygulayıcı Kurum ve Kuruluşlar:

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İlçe belediyeleri
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı
- Üniversiteler/teknoparklar

vii. Programın Uygulama Yeri: İstanbul

3. Teknolojik Dönüşüm:

a. Program Önerisi 1:

- i. **Programın Adı:** İstanbul'un Dijital İkizi (Ulaşım-Çevre temalarında olabilir)
- ii. **Programın Hedefi:** Verimlilik ve yaşam kalitesini arttırmak; Ortak araştırma altyapısı geliştirmek; Nitelikli işgücünü sağlamak; Kurumlar arası bilgi, farkındalık ve iş birliğini geliştirmek.
- iii. **Programın Amacı:**
 - İstanbul'un dijital ikizinin sağlanarak yaşam kalitesinin artırılması.
 - Risk tahmini ve olası riskin yönetiminin sağlanması.
 - Öngörüler sonucunda iyileştirmeler sağlanması.
- iv. **Projenin Açıklaması:** Şehrin dijital ikizi oluşturularak gerçek zamanlı takip sağlanması, aksiyonların alınabilmesi ve tahminlerin yapılabilmesi.
- v. **Program Yürütücüsü:**
 - Yerel Yönetimler, İBB- İlçe Belediyeleri
 - Üniversiteler, STK'lar
 - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- vi. **Programın Uygulama Yeri:** İstanbul

b. Program Önerisi 2:

- i. **Programın Adı:** Kurumların İş Paylaşımı Platformu
- ii. **Programın Amacı:** Belediyelerin kaynaklarının verimli kullanılması
- iii. **Programın Öncelikleri:**
 - Kurumlar arası iş planının paylaşılması.
 - Güncel veri girişi.
 - Şeffaflık, veri paylaşımında etik gözetilmesi.
- iv. **Program Yürütücüsü:** İSTKA
- v. **Uygulayıcı Kurum ve Kuruluşlar:** Valilik
- vi. **Programın Uygulama Yeri:** İstanbul

c. Proje Önerisi 1:

- i. **Projenin Adı:** Bellek İstanbul/İstanbul'un Akıllı/İstanbul'da Yaşam Döngüsü
- ii. **Projenin Hedefi:** Dayanıklı ve Sürdürülebilir Şehirler Yaratmak
- iii. **Projenin Amacı:** Ortak veri merkezi kurularak dayanıklı ve sürdürülebilir şehirler yaratmak.
- iv. **Proje Çıktıları, Ürün ve Hizmetleri:** Dijital ve fiziksel veri merkezi

v. Proje Açıklaması:

- Verilerin toplanması, depolanması ve kullanılması.
- SKA ile uyumlu olarak veri merkezi kurulması.
- Her ilçenin sisteme entegre olması.
- Ortak/kardeş belediyeçilik mekânizmalarının geliştirilmesi.

vi. Projenin Hedef Kitlesi: İstanbul'daki Belediyeler

vii. Proje Yürütücüsü ve Ortakları: İstanbul'daki belediyeler, yurtdışındaki iyi uygulama örneği sahibi belediyeler, TÜİK, İSTKA

viii. Projenin Uygulama Yeri: İstanbul

EK 1 – TOPLANTI PROGRAMI

09:00 - 09:30 | KAYIT

09:30 - 10:15 | AÇILIŞ: Bölge Planı Çerçeve Sunumu

10:15 - 11:30 | OTURUM 1

Tema 1 - Bölge Planı Hedeflerinin Değerlendirilmesi

Tema 2 - Bölge Planı Program ve Projelerinin Geliştirilmesi

11:30 - 11:45 | KAHVE ARASI

11:45 - 13:00 | OTURUM 2

Tema 2 - Bölge Planı Program ve Projelerinin Geliştirilmesi

13:00 - 13:30 | ORTAK DEĞERLENDİRME VE KAPANIŞ

EK 2 – KATILIMCI LİSTESİ

Katılımcı	Kurum
Asiye Esra Çavuşoğlu	Beşiktaş Belediyesi
Ayşegül Halisçakı	Esenler Belediyesi
Bahattin Güvenç Sözen	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
Başak Atan	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
Çayan Gezmiş Sarıkaya	Esenyurt Belediyesi
Damla Muhcu Yılmaz	Kadıköy Belediyesi
Dilara Cansın Sevgi	Büyükçekmece Belediyesi
Ece Tümer	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
Elif Ablak	Beyoğlu Belediyesi
Erdem Çağlar Kocabey	Kadıköy Belediyesi
Fatma Güngör	Fatih Belediyesi
Ferzan Aşık	Sultangazi Belediyesi
Güliden Özdemir	Bağcılar Belediyesi
Gülhanım Kaya	Büyükçekmece Belediyesi
Hayati Ankaralı	Sultanbeyli Belediyesi
Hüseyin Can Aktaş	Büyükçekmece Belediyesi
İbrahim Zilek	Esenyurt Belediyesi
İdil Gökçe Efe	Bahçelievler Belediyesi
İsmail Büyüksalih	Gaziosmanpaşa Belediyesi
Kâşif Koyuncu	Üsküdar Belediyesi
Kübra Kaygısız	Fatih Belediyesi
Kübra Özyıldırım Manav	Esenler Belediyesi
Merve Karakoç	Başakşehir Belediyesi
Meryem Çağış	Fatih Belediyesi
Meryem Yılmaz	Üsküdar Belediyesi
Nuray Göl	Eyüpsultan Belediyesi
Ömer Faruk Coşkun	Pendik Belediyesi
Pelin Kıvrıkoğlu	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
Rabiye Güzelce	Bahçelievler Belediyesi
Saba Yağcı	Ümraniye Belediyesi
Selim Ceyhan	Başakşehir Belediyesi
Sümeyye Topal	Pendik Belediyesi
Tümay Arıcan	Eyüpsultan Belediyesi
Yeşim Akın	Küçükçekmece Belediyesi
Yıldız Çetin Taşçı	Beyoğlu Belediyesi